

Kultura vjernosti

Ciljevi:

- produbiti poznavanje pojma vjernosti kao bitnog obilježja Božjeg odnosa prema čovjeku
- aktualizirati Isusov poziv na istinski život u punini
- ohrabriti se u zauzimanju čvršćeg vjerničkog stava
- kritički se postavljati prema lažnim vrijednostima.

Ključni pojmovi:

- vjernost, odgovornost, sloboda, kultura, Minčeta

Oblici rada:

- frontalni, rad u skupinama, individualni

Metodički postupci:

- usmeno izlaganje
- razgovor
- razmišljanje o tekstu
- pisano izražavanje
- kreativno scensko, glazbeno i dramsko izražavanje.

Nastavna sredstva i pomagala:

- Biblija
- projektor
- računalo
- platno
- radni listovi
- KKC.

UVODNI DIO (10 MIN)

MOLITVENO-MEDITATIVNI POČETAK

Na početku katehetskog susreta može se zapjevati pripjev:

Magnificat, magnificat, magnificat anima mea Dominum.

Magnificat, magnificat, magnificat anima mea (na glazbu iz Taizéa).

Prijevod:

Veliča, veliča duša moja Gospodina.

Veliča, veliča, veliča duša moja.

①
Ma - gni - fi - cat Ma - gni - fi - cat Ma - gni - fi - cat a - ni - ma me - a Do - mi - num

②
Ma - gni - fi - cat Ma - gni - fi - cat Ma - gni - fi - cat a - ni - ma me - a.

ili

Laudate omnes gentes, laudate Dominum,

Laudate omnes gentes, laudate Dominum (na glazbu iz Taizéa).

Prijevod:

Hvalite, svi narodi, hvalite Gospodina (2x).

Lau - da - te om - nes gen - tes, lau - da - te Do - mi - num. Lau -

da - te om - nes gen - tes, lau - da - te Do - mi - num. Lau -

MOTIVACIJA I NAJAVA TEME

Promatranje fotografije: Tvrđava Minčeta

Opis fotografije

Tvrđava Minčeta svojom raskoši već stoljećima dominira gradom Dubrovnikom i jedan je od njegovih najljepših simbola. Svojom arhitekturom ubraja se među najljepše utvrde u svijetu. Gradili su je poznati renesansni firentinski arhitekti Michelozzo Michelozzi i jedan od najvećih hrvatskih graditelja **Juraj Dalmatinac**. S vrha ove predivne građevine pruža se pogled na čitav grad i njegovu okolicu. Kula Minčeta dovršena je 1464. godine i simbol je neosvojivosti Dubrovnika.

- Možete li se sjetiti nekog mjesta iz Biblije koje vas podsjeća na utvrdu i kulu poput Minčete?

Mogući odgovori: kula babilonska, kula u Siloamu koja se srušila na stanovnike, metafora Boga kao utvrde, kuća na stijeni, Petar – Stijena...

- Koja bi obilježja bila zajednička toj simbolici, uza svu različitost situacija?
Snaga, čvrstoća, sigurnost...

GLAVNI DIO (40 – 50 min)

OBRADA TEME

Susret s biblijskim tekstom

S dojmovima koje je u našoj duši pohranila slika Minčete poslušajmo sljedeći odlomak iz Matejeva evanđelja:

»Stoga, tko god sluša ove moje riječi i izvršava ih, prispodobit će se mudru čovjeku koji sagradi kuću na stijeni. Zapljušti kiša, navale bujice, duhnu vjetrovi, i sruče se na tu kuću, ali ona ne pada. Jer — utemeljena je na stijeni.«

»Naprotiv, tko god sluša ove moje riječi, a ne vrši ih, prispodobit će se ludu čovjeku koji sagradi kuću na pijesku. Zapljušti kiša, navale bujice, duhnu vjetrovi i sruče se na tu kuću, i ona se sruši. I bijaše to ruševina velika.«

Kad Isus završi ove svoje besjede, mnoštvo osta zaneseno njegovim naukom. Ta učio ih kao onaj koji ima vlast, a ne kao njihovi pismoznanci.

Kratka emocionalna stanka.

Tumačenje i ulazak u dubinu teksta

Svoje riječi i djela, svoju poruku spasenja koju propovijeda, odnosno Kraljevstvo Božje koje je s njime došlo na zemlju, Isus uspoređuje s različitim simbolima: sa simbolikom sjemena koja padaju na različita tla i u različita okruženja te će ovisno o tome donijeti ili neće donijeti plod, sa simbolikom soli koja treba dati okus životu i svijetu, sa simbolikom kvasca koji treba uskvasiti tijesto, sa simbolikom kuće koja se gradi na pijesku ili na stijeni...

Zadnja rečenica evanđeoskog odlomka koji smo pročitali iznosi bitnu razliku između Isusove riječi i riječi drugih mudrih učitelja, poznavatelja Pisma, teologa. *»Ta učio ih je kao onaj koji ima vlast«* nad riječju koju govori i nad životom koji se živi ili ne živi po riječi. Otuda snaga Isusovim riječima.

U mnogim tekstovim Svetoga pisma, i Staroga i Novoga zavjeta, govori se o vjernosti. Svi smo pozvani na vjernost Bogu, **vjernost** Isusu i njegovoj riječi. Međutim, uvijek je očito da je **vjernost u prvom redu karakteristika Božjeg odnosa prema nama**: Bog ostaje vjeran, jer ne može povući ponudu svoje bezuvjetne ljubavi. Po proroku Izaiji Bog govori izraelskom narodu i gradu Jeruzalemu kao njegovu simbolu: *»Može li žena zaboravit svoje dojenče, ne imat sućuti za čedo utrobe svoje? Pa kad bi koja i zaboravila, tebe ja zaboraviti neću. Gle, u dlanove sam te svoje urezao, zidovi tvoji svagda su mi pred očima. Obnovitelji tvoji hitaju, rušioc i pustošitelji odlaze od tebe.«* (Iz 49,15–17)

Slično u Drugoj poslanici Timoteju sv. Pavao govori: *»Ako ne budemo vjerni, on vjeran ostaje, ta ne može sebe zanijekati!«*

Vjernost je, dakle, gotovo istovjetna s Božjom ljubavlju, savezom ljubavi koji nam nudi i na koji nas poziva. Božja ljubav i vjernost vječne su i bezuvjetne. **Nama, stvorenim na svoju sliku, on vjernost nudi u slobodi i uvijek iznova čeka naše prihvaćanje ili naš povratak**, povratak krsnim obećanjima. Upravo u riječima: *»Tko god sluša ove moje riječi i izvršava ih...«* (Mt 7,24) prepoznamo kamen spoticanja za suvremenog vjernika. Zbog neizvršavanja Isusovih riječi kršćanin se zadržava na razini tek deklarativnog, ali ne i praktičnog vjernika: sluša, ali ne izvršava! I to je onda *kuća na pijesku*! Da bismo mu ostali vjerni i u izvršavanju, treba nam snaga njegove milosti. Zato se uvijek iznova odvajanjem vremena za tišinu i molitvom u duhu otvarajmo njegovoj milosti.

Ostat ćemo sada nekoliko trenutaka u tišini. Svatko za sebe neka pokuša napisati u nekoliko rečenica svoju molitvu Isusu koji želi biti stijena, čvrst oslonac za temelj našega života.

Produblјivanje i aktualizacija teksta (rad u skupinama)

1. skupina

Treba osmisliti radiodramu u kojoj će čitatelj čitati rečenice prethodnog evanđeoskog odlomka, a ostali će glasovima, zvukovima, tapkanjem prstima, nogama i slično dočaravati pljusak kiše, puhanje snažnog vjetrova, žubor bujica vode, rušenje kuće...

U izvođenju radiodrame pred čitavom skupinom poslužit će se platnom iza kojega se skrivaju izvođači, tako da ih se ne vidi, nego samo čuje.

2. skupina

Preoblikovat će evanđeoski tekst i aktualizirati ga s obzirom na život mladih svoje generacije tako da ga napiše u obliku balade koju će pred cijelom skupinom kasnije izvesti u obliku rap glazbe, npr.: *»Jednoga dana Isus me pozvao: 'Kuća na stijeni bit ćeš ti ako na moju riječ se osloniš', a ja sam pijesak više volio, u njega utonuo, druge putove tražio, noćima lutao...«*

3. skupina

Dobit će ovu priču koju treba oživjeti tako da je kasnije pročita po ulogama (pripovjedač, učitelj, mladić itd.). Članovi će pokušati i scenski uprizoriti ono što se događa u priči.

»Dolazim ti, učitelju, jer se osjećam tako bezvrijednim da nemam volje ni za što. Kažu mi da sam ni za što, da ništa ne radim dobro, da sam nespretnan i prilično glupav. Kako se mogu popraviti? Što mogu učiniti da me više cijene?«

Učitelj mu je, i ne pogledavši ga, rekao: »Baš mi je žao, momče. Ne mogu ti pomoći budući da prvo moram riješiti svoj problem. Možda poslije...« Malo je zastao i dodao: »Kad bi ti meni pomogao, brže bih to riješio i možda bih ti onda mogao pomoći.«

»V... vrlo rado, učitelju«, oklijevao je mladić osjećajući da je opet obezvrijeđen i da su njegove potrebe zapostavljene.

»Dobro«, nastavio je učitelj. Skinuo je prsten koji je nosio na malom prstu lijeve ruke i, pružajući ga mladiću, dodao: »Uzmi konja koji je vani i odjaši do tržnice. Trebam prodati ovaj prsten jer moram vratiti dug. Moraš za njega dobiti najbolju moguću cijenu i ne prihvaćaj manje od jednog zlatnika. Idi i što prije se vrati s tim novčićem.«

Mladić je uzeo prsten i otišao. Čim je došao na tržnicu, stao je nuditi prsten trgovcima koji su ga promatrali sa zanimanjem dok im mladić nije rekao koliko traži za njega. Kad je mladić spomenuo zlatnik, neki su se smijali, drugi su okretali glavu i samo je jedan starac bio dovoljno ljubazan da mu objasni da je zlatnik prevrijedan da bi ga dobio u zamjenu za prsten. Netko je htio pomoći te mu ponudio srebrnjak i bakrenu posudicu, ali mladić je dobio upute da ne prihvaća ništa manje od zlatnika pa je odbio ponudu.

Nakon što je ponudio prsten svima koje je sreo na tržnici, a bilo ih je više od stotinu, shrvan zbog neuspjeha popeo se na konja i vratio se. Kako je samo mladić želio zlatnik, da ga može dati učitelju i riješiti ga brige kako bi napokon dobio njegov savjet i pomoć!

Ušao je u sobu. »Učitelju«, rekao je, »žao mi je. Ne mogu dobiti to što tražiš. Možda sam mogao dobiti dva ili tri srebrnjaka, ali sumnjam da ću ikoga moći zavarati u vezi s pravom vrijednošću prstena.«

»To što si rekao veoma je važno, mladi prijatelju«, odgovorio je učitelj. »Najprije moramo doznati pravu vrijednost prstena. Ponovno uzjaši konja i idi zlataru. Tko to može znati bolje od njega? Reci mu da želiš prodati prsten i pitaj ga koliko ti može dati za njega, ali, ma koliko ti nudio, nemoj mu ga prodati. Vrati se ovamo s prstenom.«

Mladić je opet uzjahao konja. Zlatar je pregledao prsten uz svjetlo uljanice, pogledao ga kroz povećalo, izvagao i rekao mladiću: »Reci učitelju, momče, da mu, ako ga želi odmah prodati, za prsten ne mogu dati više od pedeset osam zlatnika.«

»Pedeset osam zlatnika?« uzviknuo je mladić.

»Da« , odgovorio je zlatar. »Znam da bismo s vremenom za njega mogli dobiti šezdesetak zlatnika, ali ako ga hitno prodaje...«

Mladić je uzbuđen odjurio učiteljevoj kući i rekao mu što se dogodilo.

»Sjedni«, rekao mu je učitelj nakon što ga je saslušao. »Ti si poput ovoga prstena: pravi biser, vrijedan i jedinstven. I kao takva može te procijeniti samo pravi stručnjak. Zašto ideš kroz život želeći da netko nebitan otkrije tvoju pravu vrijednost?«

I rekavši to, ponovno stavi prsten na mali prst lijeve ruke.

(Jorge Bucay – Ispričat ću ti priču)

Predstavljanje rada u skupinama

Razgovor u plenumu

Osvrt na prikazano i na iskustvo rada u skupini.

Razgovor se može produbiti navođenjem poteškoća i zapreka (»bujica i vjetrova«) koje mlade ljude odvođe od samih sebe i svoga najdubljeg poziva na život koji im Krist upućuje. Te zapreke mogu biti: popularnost, moda, ljepota, prilagođavanje većini, konzumiranje cigareta, alkohola, droge, eksperimentiranje sa seksom, neispunjavanje svojih obveza, lijenost, uništavanje vlastitih talenata...

»Ostajati u njegovoj riječi« znači zidati vjernost Bogu, a time i Crkvi i čovjeku, bez obzira na izazove, poput tolikih zidara i klesara koji su svojim znojem i strpljenjem podigli krunu dubrovačkih tvrđava.

Postoji li program, aktivnost ili grupa u tvojoj župi koja, izravno ili neizravno, svojim angažmanom bjegove od istinske slobode umanjuje, sprječava? Kako? Koliko ta grupa može računati na vašu pomoć?

ZAVRŠNI DIO (10 – 15 min)

SINTEZA

Ponovimo najvažnije rečenice koje smo danas čuli:

- *Zapljušti kiša, navale bujice, duhnu vjetrovi, i sruče se na tu kuću, ali ona ne pada. Jer — utemeljena je na stijeni.*
- *Pravi si biser, vrijedan si i jedinstven. I kao takva može te procijeniti samo pravi stručnjak. Zašto ideš kroz život želeći da netko nebitan otkrije tvoju pravu vrijednost?*

Po sakramentu krštenja mi smo već ušli u neraskidiv savez s Bogom. Vraćajmo se uvijek iznova tom savezu, Bogu koji ima savršen nacrt našega života kao uspjelog života!

Vjernost je vrlina koju treba vježbati. Ona ne znači nepromjenjivost, ali znači vjernost nekim temeljnim vrijednostima koje će obilježiti sav naš život. Naposljetku to je ostvarenje sebe u skladnom odnosu s Bogom, sa samim sobom, sa svojim bližnjima...

Svaki put kad odlučimo biti i ostati vjerni, utvrđujemo kulturu vjernosti. Odluku o vjernosti nije teško donijeti, ali provoditi je u djelo iz dana u dan prava je borba. Vjernost je uvijek na kušnji. Ona mora proći ispit vremena i nadvladati pritiske. Nije lako ostati vjeran, posebno u vremenu u kojem kultura nevjernosti snažno utječe na živote svih nas. Kulturu definiramo kao naučene obrasce razmišljanja, osjećanja i djelovanja. Ti obrasci oblikuju naš životni stil.

Razmišljanje u tišini

- Što je duša u tijelu, to su kršćani u svijetu!
- Neka naša vjernost Kristu bude uočljiva i neosvojiva poput Minčete! Pozvani smo biti budni i pozorni na opasnosti.
- Odluku o vjernosti nije teško donijeti, ali provoditi je u djelo iz dana u dan prava je borba!
- Budimo odlučni! Zauzmimo stav! Recimo »da« Kristu, recimo »da« životu!

MOLITVENI ZAVRŠETAK

*Vjernost je Tvoja velika, moj Oče!
Gle, nema kod Tebe sjene nikad.
Ne mijenjaš se, ljubav Ti ne prestaje.
Kao što nekoć bje, takav si sad.
Vjernost je velika Tvoja, moj Gospode.
Svakoga jutra je milost nova.
Sve što ja trebam, gle, rukom svom daješ.
Vjernost je velika k meni Tvoja.
Oprost od grijeha svih, blažen duše mir,
svojom prisutnošću pružaš svakom.
Snagu za sadašnjost, za sutra nadu,
svakoga darivaš vjernošću svom.
Vjernost je velika Tvoja, moj Gospode.
Svakoga jutra je milost nova.
Sve što ja trebam, gle, rukom svom daješ.
Vjernost je velika k meni Tvoja!
Amen.*

(Thomas O. Chisholm)